

Výukový program

ZOO BRNO

Téma: PLAZI, PTÁCI, SAVCI

Místo realizace: ZOO Brno

Věk žáků: 3. ročník (8-9 let)

Doba trvání: 90 min

Použité metody: Heuristický rozhovor, skupinová práce, samostatná práce, práce s pracovním listem, práce s textovými tabulemi, didaktické hry, soutěže.

Pojmy: plaz, pták, savec, papoušek, šelma, ještěr, želva, had, krokodýl, , masožravec, býložravec, všežravec.

Pomůcky: Sady kartiček a obrázků

1. názvy zvířat - úvodní hra
2. pojmy - plazi
3. obrázky ptáků - ptáci
4. rozstříhané obrázky - savci

Pracovní listy **PLAZI, PTÁCI, SAVCI** pro každého žáka nebo skupinku

Pastelky, tužky, podložky na psaní

Otázky na otázkový maratón 3x

Vlastní výukový program: Celková doba trvání programu **100 min.**
Vhodné pro žáky **3. ročníku** po probrání
tématického celku **ŽIVOČICHOVÉ.**

1. Úvod - heuristický rozhovor

(5 min)

Kde se nacházíme?

Kdo tady žije?

Proč tady žije?

K čemu slouží zoologická zahrada?

Jak se v Zoo chováme?

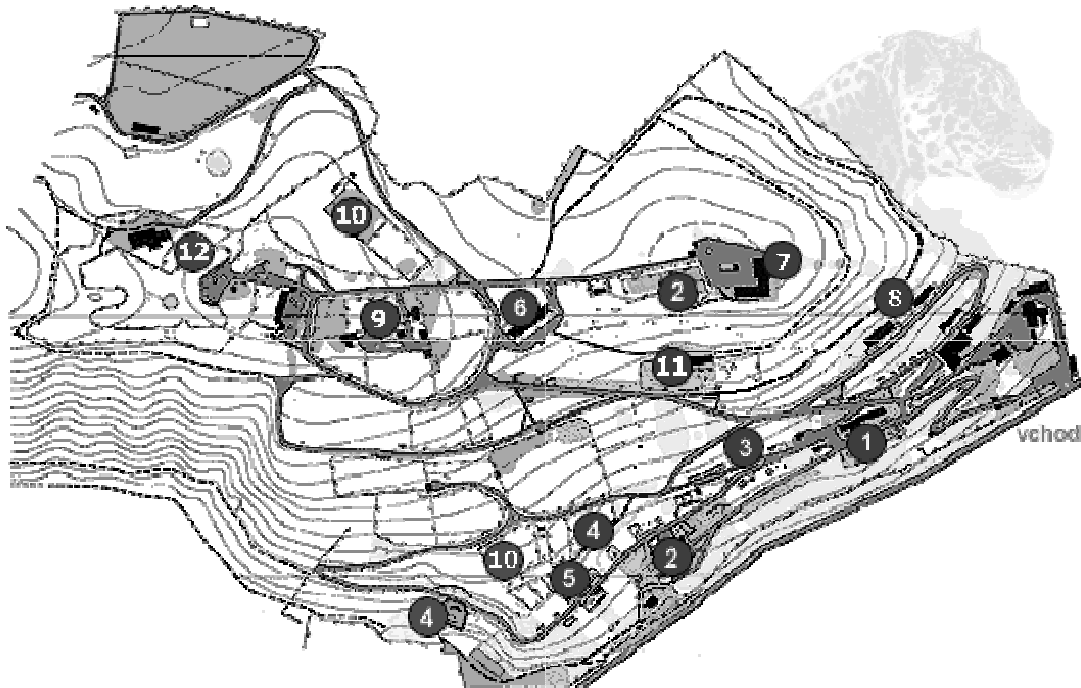
- **motivační hra na rozdělení do skupin** (5 min)

(každé dítě si vytáhne k klobouku kartičku s názvem zvířete. Krátce předvede své zvíře a jedna ze tří učitelek si jej zavolá k sobě podle toho, zda je to plaz, pták, savec. Po několika rozdělených dětech je necháme hádat, podle jakého klíče byly děti rozděleny. Dál už samy děti pomáhají volat členy své skupiny.)

2. Vlastní činnost na stanovištích.

(3x 25 min)

Každá ze tří učitelek má na starosti jedno stanoviště, plazi 7, ptáci 6, savci 1,2,3. Po dvaceti minutách se žáci sejdou na předem určeném místě a učitelky si skupinky vymění. Pět minut je určeno na přesuny.

Stanoviště PLAZI - pavilon tropické království 7

1) Kartičky s různými pojmy - před vstupem do pavilonu si každé dítě vytáhne kartičku a zkusí říct, jestli pojem patří nebo nepatří k plazům.

Kartičky 1. býložravé jsou suchozemské želvy

Srst	NE	suchá kůže	vlhká kůže NE	šupiny	krunýř
masožravec		býložravec	voda	souš	stromy

2) Žáky namotivujeme prohlídkou pavilonu tropické království k další činnosti.

3) Žáci před pavilonem dostanou pracovní listy, jednotlivci nebo malá skupinka a pracují na prvním úkolu škrtni, kteří živočichové nepatří mezi plazy.

4) Společně zkontrolujeme a do tabulky ke druhému úkolu zapíšeme čtyři pojmy JEŠTĚŘI HADI ŽELVY KROKODÝLI

5) Necháme žáky jít znovu do pavilonu a zapsat do každého sloupce v tabulce názvy několika živočichů daného taxonu.

6) Společně předčítáme a kontrolujeme odpovědi.

Vyjde nám, že všichni plazi jsou živočichové, kteří mají různý tvar těla, ale je pro ně společná rohovitá kůže, suchá bez potních žláz, kladou

vejce a vylíhlá mláďata jsou samostatná. Vadí jim chlad, protože neumí regulovat svou tělesnou teplotu. Mezi plazy patří hadi, ještěři, želvy a krokodýli.

Stanoviště PTÁCI - pavilon papoušci 6

- 1) Mezi jedny z nejznámějších a nejbarevnějších ptáků patří papoušci. Ještě vlastní návštěvou pavilonu hra KDO JSEM? Učitel si myslí, že je papoušek a žáci se ptají otázkami, na které lze odpovědět ANO NE. Jejich úkolem je uhádnout, že půjdou do pavilonu papoušků. Cestou může probíhat rozhovor - Jaké papoušky znáte? Čím se liší od jiných ptáků? Apod.
- 2) Před vlastním pavilonem necháme žáky prohlédnout si všechny klece s ptáky.
- 3) Učitel rozdá pracovní listy a žáci pracují na prvním úkolu - popis těla ptáka.
- 4) Učitel rozdá obrázky i jiných ptáků a žáci popisují stavbu jejich těla. Zjistí, že mají všichni stejnou, i když vypadají jinak.
- 5) Pracovní list - úloha číslo 2 - zjistit z tabulí, čím se živí papoušci a zakroužkovat. Semena, zrní, ořechy, ovoce - banány, jablka, hrozny, kivi apod., zelenina - mrkev, salát, špenát, cukýna. Někteří - např. KEA i hmyz, housenky, brouky, sarančata.
- 6) Doplnění úkolu č. 3.
- 7) Úkol číslo 4. - pod papoušky napsat jejich názvy a vybarvit je stejnými barvami jako ve skutečnosti.

Stanoviště SAVCI - stanoviště Tygří skály a šelmy

- 1) Rozstříhané obrázky různých šlem - pro každého žáka jedna - úkolem je poskládat obrázek a říci, co je na něm. LEV MEDVĚD LIŠKA
VYDRA LASIČKA PES VLK TYGR LEVHART
LACHTAN KOČKA Co mají společného? - Všichni patří mezi šelmy. Šelmy patří mezi savce.
- 2) Prohlídka tygřích skal - rozhovor se žáky - KOHO VÁM TYGŘI NEJVÍCE PŘIPOMÍNÁJÍ? JSOU NEBEZPEČNÍ? ČÍM SE ŽIVÍ? KDE JE NAJDEME V PŘÍRODĚ? JAK SE ŘÍKÁ TYGŘÍM MLÁĎATŮM?
- 3) Prohlídka dalších šelem směrem po cestě dozadu.
- 4) Práce s pracovním listem - úloha 1. spojování částí těla s příslušným názvem.
- 5) Pro úlohu 2. mohou žáci v omezeném rozsahu - tam, kde je učitel vidí - zjišťovat názvy savců na tabulích.

6) Úloha 3. doplňování informací o savcích.

7) Pokud zbude čas, úloha č. 4.

3. Společný závěr

(10 min)

Všechny tři skupiny se sejdou na jednom místě. Učitel motivuje žáky k závěrečné soutěži - **otázkový maratón**.

Tři učitelé se postaví v určité vzdálenosti skupinky žáků - každý má seznam otázek - všichni stejný, může však být jiné pořadí. Žáci mají za úkol doběhnout ke svému učiteli, ten pošeptá otázku, žák odpoví a běží zpět, místo něj může vyrazit další člen družstva. Pokud žák nezná odpověď na otázku, běží se poradit se členy svojí skupiny a tím ztrácí čas. Vítězí to družstvo, které v nejkratším čase zodpoví celý seznam otázek.

Učitelé se se žáky rozloučí - svačina, volná prohlídka Zoo pod dozorem vyučujícího.

Přílohy: Pracovní list P L A Z I
Pracovní list S A V C I
Pracovní list P T Á C I
Otázkový maratón
Názvy živočichů (3x10 pojmů)
Pojmy - plazi (10x)
Obrázky - PTÁCI (10x)
Obrázky - šelmy (10x)

Otázkový maratón:

- 1) Čím se živí papoušci?
- 2) Čím se živí šelmy?
- 3) Čím se živí většina plazů?
- 4) Co mají na hlavě jen savci?
- 5) Čím je pokryto tělo plazů?
- 6) Čím je pokryto tělo ptáků?
- 7) Čím je pokryto tělo savců?
- 8) Vyjmenuj tři šelmy ze ZOO.
- 9) Vyjmenuj tři papoušky ze ZOO.
- 10) Vyjmenuj aspoň 3 skupiny plazů.
- 11) Čím se pomáhají papoušci při krmení?

Odpovědi:

- 1) Ovoce, zelenina, ořechy, hmyz
- 2) Masem, jinými živočichy
- 3) Masem, jinými živočichy
- 4) Vnější ucho
- 5) Suchou kůží, rohovitými šupin
- 6) Peřím
- 7) Srstí, chlupy
- 8) Tygr, jaguár, vlk, kočka,...
- 9) Ara, Kea, Amazoňan,...
- 10) Ještěři, želvy, hadi, krokodýli
- 11) Zobákem a drápy

Pracovní list

PLAZI

1) Škrtni ty živočichy, kteří nepatří mezi plazy.

2) Napiš do tabulky, do jakých skupin můžeme zařadit plazy. V pavilonu pak vyhledej a zapiš názvy živočichů, kteří patří do skupiny.

3) Zakroužkuj, co mají všichni plazi **SPOLEČNÉ?**

Žijí ve vodě.   Žijí na souši.   Žijí ve vzduchu.

Jsou hlavně masožravci.   Jsou to býložravci.

Mají čtyři nohy nebo žádné.   Rodí se z vajíček.

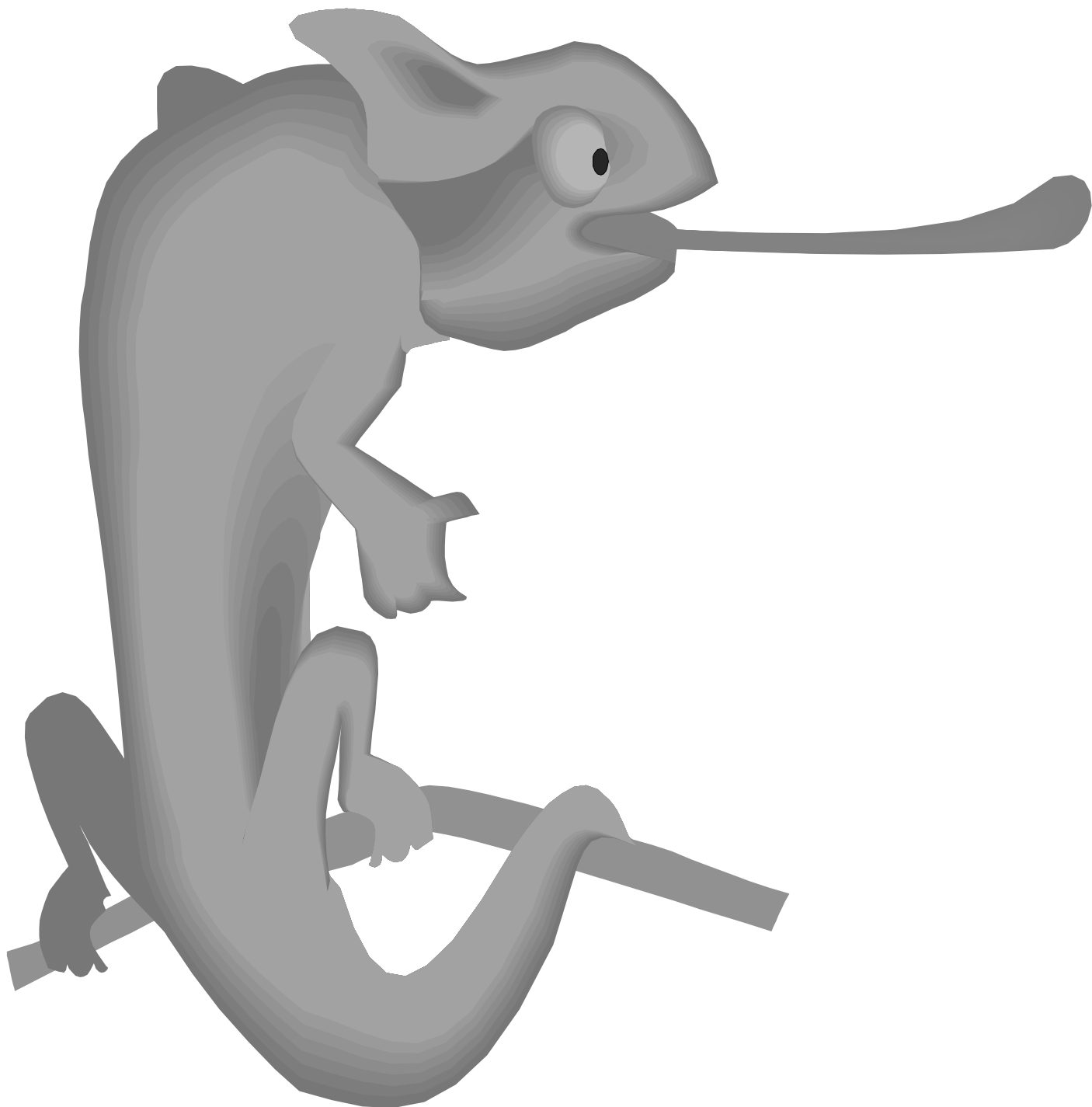
Mlád'ata se živí sama.   Mlád'ata pijí mateřské mléko.

Mají na těle rohovité šupiny.   Mají na těle srst.

Dýchají plicemi.   Dýchají žábry.   Nemají vnější uši.

Mají rádi teplo. Mají rádi zimu. V chladu jsou ztuhlí.

4) Poznáš živočicha na obrázku? Vybarvi jej správnou barvou.

Pracovní list

S A V C I

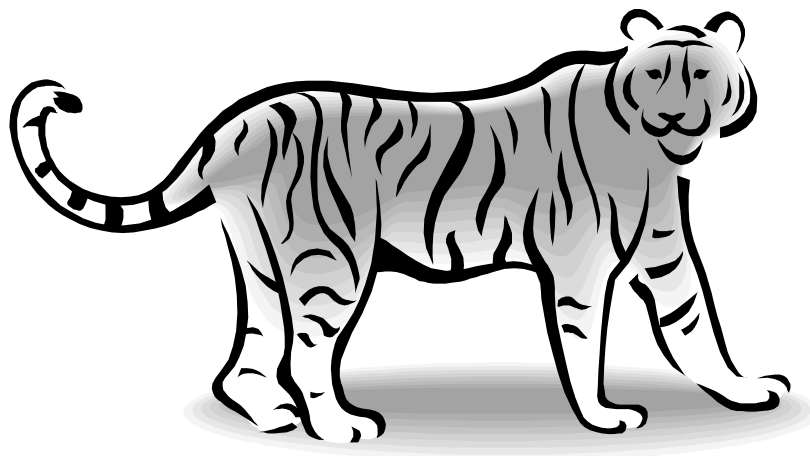
1) Spoj, co k čemu patří

ZADNÍ
KONČETINY

TRUP

OCAS

PŘEDNÍ
KONČETINY

HLAVA

OČI

UŠI

TLAMA

NOS

2) Které savce jsi právě viděl tady v ZOO?

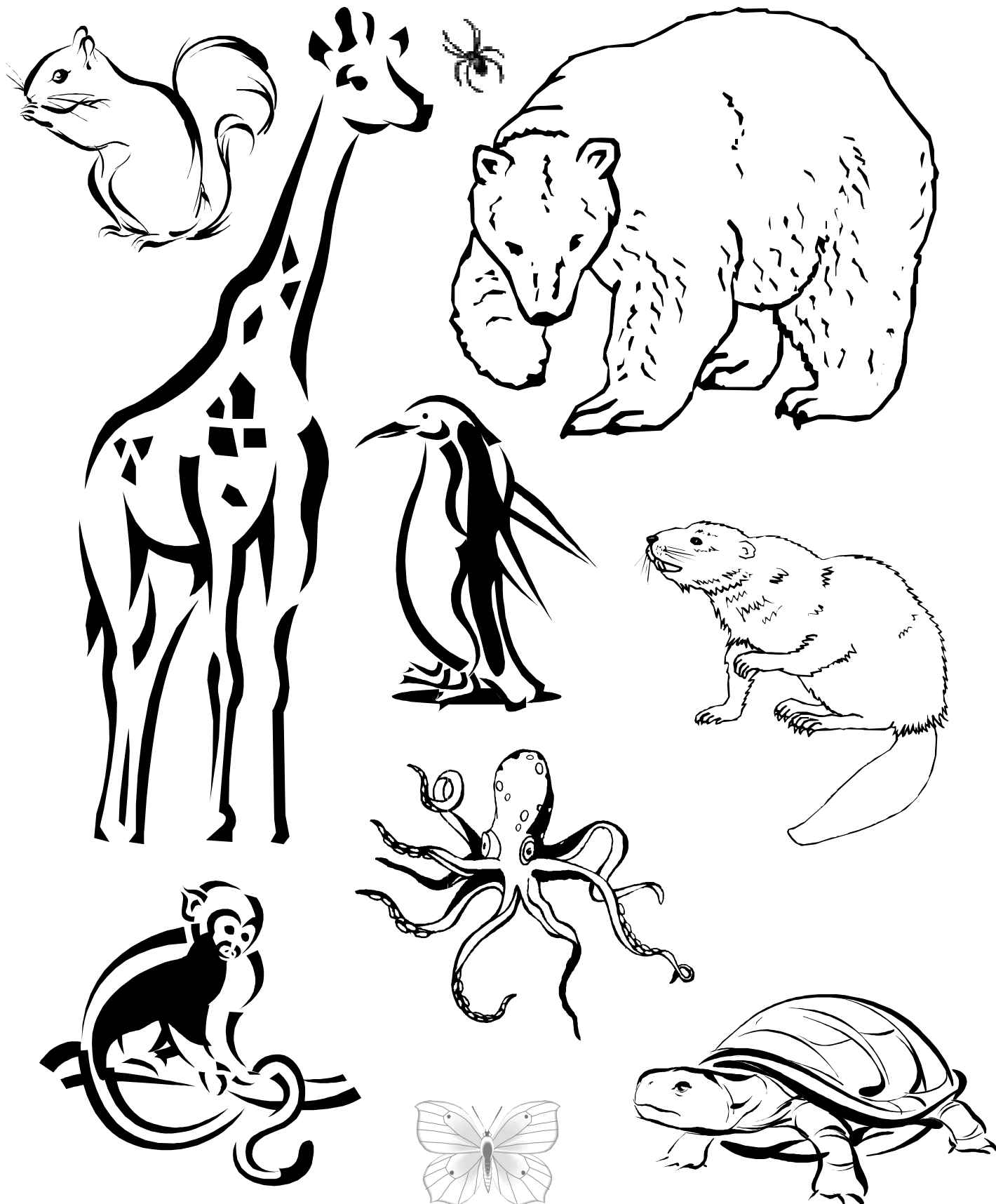
3) Doplň o SAVCÍCH.

Všichni savci krmí svá mlád'ata _____. Jejich tělo je pokryto _____. Ta může mít různou _____. Mají čtyři _____ a většina z nich ještě _____. Na rozdíl od ostatních živočichů mají na hlavě dobře viditelné _____ a tlamu plnou _____.

Žijí na celé naší _____, někteří ve _____ (jako netopýr), jiní ve _____ (jako lachtan) a většina z nich na _____ (tygr, jaguár).

Najdeme mezi nimi masožravce jako je _____,
býložravce _____ i všežravce _____.

4) Vybarvi jen ty živočichy, kteří patří mezi savce.

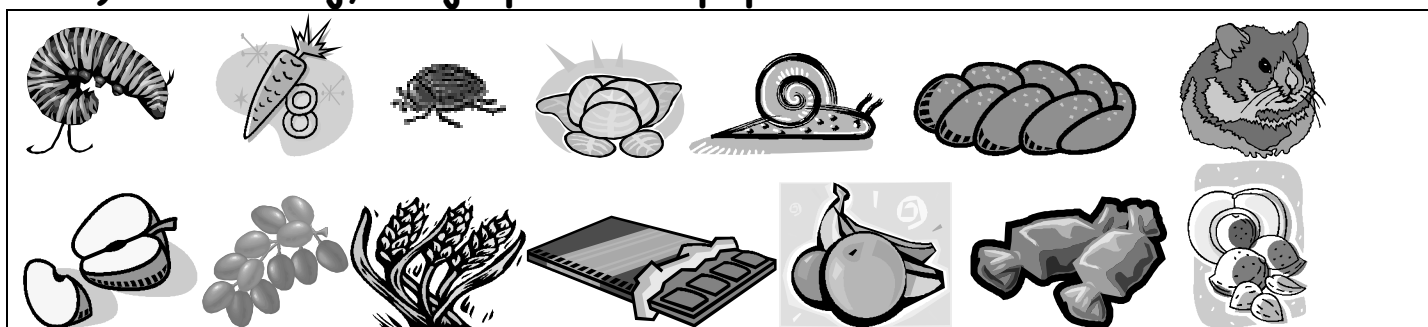
Pracovní list

PTÁCI

1) Popiš, které části těla mají ptáci

2) Zakroužkuj, co je potravou papoušků

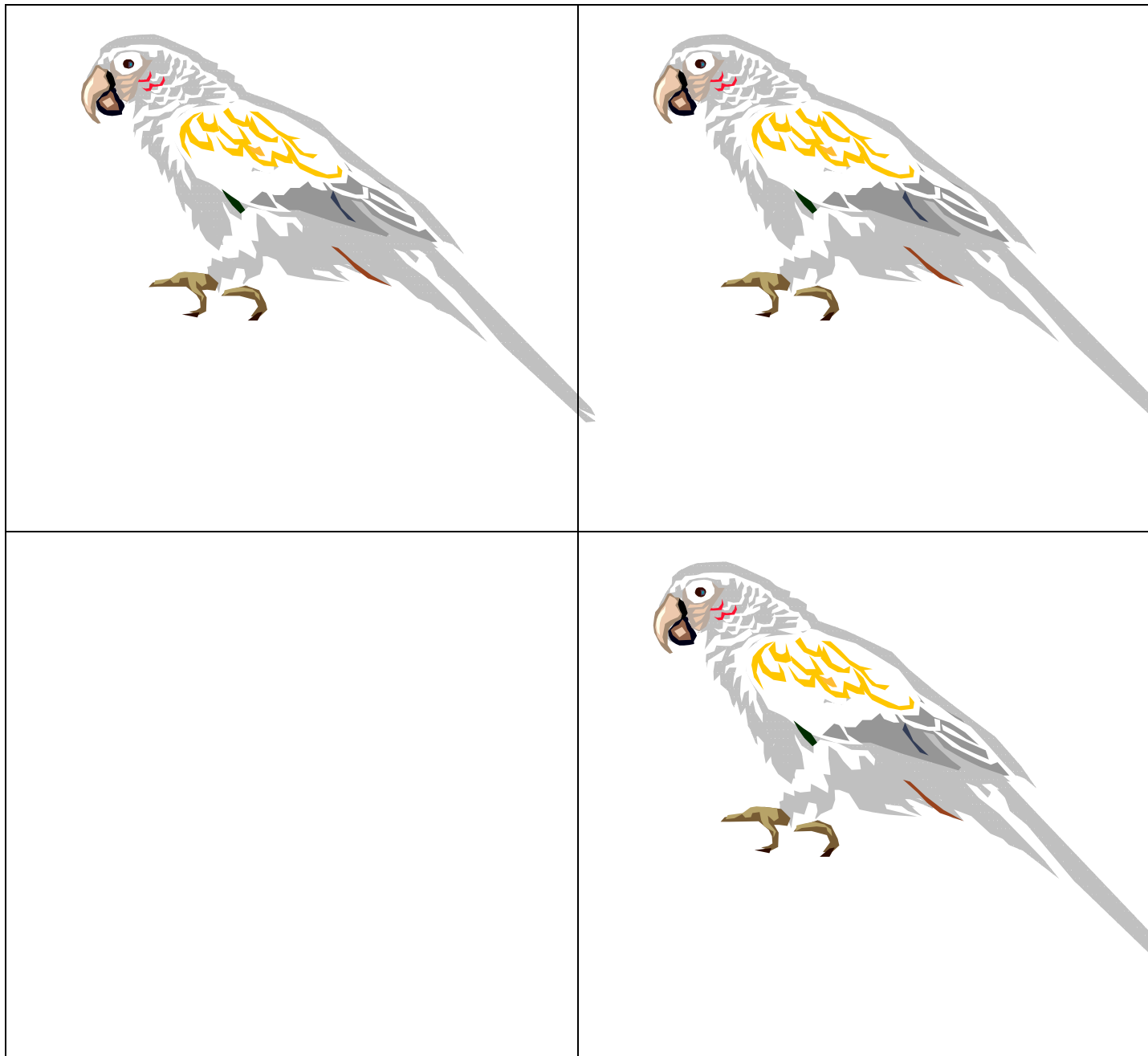

3) Dopln

Papoušci patří mezi _____. Jejich tělo je pokryto _____. Mají dvě _____, která jim umožňují let a dvě _____ s ostrými _____. Silný zahnutý _____ jim pomáhá

při získávání potravy. Živí se _____
_____. Do hnízd kladou _____, ze kterých
se líhnou _____, která _____ potravou.

4) Napiš pod papoušky názvy a vybarvi je, jak vypadají ve skutečnosti.

SLEPICE	ŽELVA	LEV
SOVA	JEŠTĚRKA	KUŇ
OREL	SLEPÝŠ	OPICE
PAPOUŠEK	ZMIJE	SLON
SÝKORA	HROZNÝŠ	PES
HUSA	KROKODÝL	KOČKA
PÁV	CHAMELEON	NETOPÝR
TUČŇÁK	DINOSAURUS	ZAJÍC
KUKAČKA	UŽOVKA	MYŠ
ČÁP	AGAMA	DIVOČÁK

BÝLOŽRAVEC	ŠUPINY	STROMY
MASOŽRANEC	SRST	VODA

SUCHÁ KŮŽE	KRUNÝŘ	SOUŠ
VLHKÁ KŮŽE	VZDUCH	SYČENÍ

